

Social- och omsorgsnämndens internbudget för 2024 med plan för 2025-2029

Majoritetens förslag

Kommunövergripande mål

Målområde Samhälle

Målområde samhälle beskriver vad kommunen ska uppnå för att utveckla närmiljön och Linköping som plats.

Ett tryggt och säkert Linköping

I Linköping är det tryggt att bo, leva och verka i hela kommunen. Det finns inte några områden som av polisen klassas som särskilt utsatta. De kommunala verksamheterna driver ett aktivt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete på olika nivåer tillsammans med polis, näringsliv, civilsamhälle och andra aktörer i samhället. Skola och socialtjänst har en nära kontakt med polisen i det förebyggande arbetet för att skapa bättre förutsättningar att nå unga i ett tidigt skede. Alla kommunala verksamheter arbetar med att stärka såväl den upplevda som den faktiska tryggheten i offentliga miljöer.

Linköping har ett rikt idrotts- och kulturutbud där fler ges möjlighet att delta. Ideellt engagemang inom föreningar uppmuntras och idrottsföreningarnas arbete för samhället värdesätts. Genom en bred samverkan finns det möjlighet till aktivitet och rörelse för alla hela livet. Satsningar på arbete, skola och fritidsaktiviteter görs i samarbete med näringsliv och föreningsliv för att alla Linköpingsbor ska ha likvärdiga möjligheter att utveckla sina förmågor och forma sina liv. Särskilt viktigt är en meningsfull fritid i unga år. Fritidsverksamheten finns därför i fler stadsdelar för att komplettera skolan och erbjuda barn och unga en meningsfull fritid.

I ett skärpt säkerhetspolitiskt läge prioriteras insatser för höjd beredskap och ökad motståndskraft. Linköpings kommun tar ansvar för att säkra en stark civil beredskap och är en aktiv part i uppbyggnaden av totalförsvaret.

Ett Linköping med minskad segregation

I Linköping finns goda livschanser. Här skapas förutsättningar för ett jämställt och jämlikt samhälle.

För att minska skillnaderna i livsvillkor och för att skapa ett mer integrerat och tryggt Linköping tas ett gemensamt ansvar för Linköpings utveckling. Kommunen har ett tydligt, strukturerat och målinriktat arbete för att minska och motverka rumslig segregation som ger negativa effekter för samhället och individen. Arbetet med att motverka segregationens negativa effekter och de ojämlika livsvillkor den skapar är prioriterat.

Områden med socioekonomiska utmaningar förbättras strukturellt. Utanförskap bryts och bostadskarriär möjliggörs inom ett och samma område. De naturliga mötesplatserna för Linköpingsborna blir fler, och de finns för människor med olika kulturella och socioekonomiska bakgrunder samt för olika åldrar.

Ett Linköping i framkant inom miljö- och klimat

Linköping ligger i framkant med ett offensivt arbete för miljö och klimat. Linköpings kommun, Linköpingsbor och näringsliv arbetar tillsammans för att nå målet om netto noll växthusgasutsläpp senast 2045. Arbetet som präglas av samsyn och långsiktighet stärker näringslivet och bidrar till ökad livskvalitet för kommuninvånare. För att målen ska nås tillhandahåller kommunkoncernen robust och resurseffektiv el- och värmeproduktion där kontinuerlig teknikutveckling är en förutsättning. Hela kommunkoncernen verkar för en omställning till cirkulär ekonomi och delningsekonomi som omfattar hela Linköping. Genom ett samordnat och proaktivt klimatanpassningsarbete säkras kommunkoncernens verksamhet mot de klimatförändringar som ger effekt redan idag.

I miljöarbetet prioriteras insatser för att säkra en välmående och tillgänglig natur och miljö där kommunkoncernen även arbetar för att minska användningen av hälso- och miljöskadliga kemikalier.

Ett växande Linköping med ett starkt näringsliv

Näringslivet skapar samhällsnytta i form av arbetstillfällen och utveckling vilket bidrar till kommunens tillväxt. Näringslivets kompetensförsörjning tillgodoses via högkvalitativ kommunal vuxenutbildning, ett brett utbud av relevanta YH-utbildningar och tillgänglig högre utbildning. LiU-studenter stannar, i allt högre grad, efter avslutade studier tack vare den goda arbetsmarknaden. Det är enkelt att starta, driva och utveckla företag i Linköping, både i staden och på landsbygden. Som företagare är det enkelt att ta kontakt med kommunen för att få råd och stöd som kan underlätta vardagen.

Linköpings attraktionskraft för nyetableringar är fortsatt god tack vare tillgång på mark, kompetens, bostäder, service och god infrastruktur (inklusive el, värme och fjärrkyla). Väg- och järnvägsförbindelser är mycket goda och Linköping City Airport har en central regional funktion. Kommunens klustermiljöer växer och fler innovativa företag etableras som bidrar till kommunens ledande position inom teknik/IT samt lösningar för miljö- och klimatomställningen.

Linköpings utveckling utgår från helheten när nya stadsdelar planeras och hållbar omställning står i fokus. Trafiksystemet utvecklas genom olika samspelade mobilitetslösningar. Linköping har en attraktiv stadskärna och en levande landsbygd. Linköpings kommun skapar förutsättningar för en hög och jämn byggtakt som tillgodoser olika behov med fokus på företag och verksamheter. Linköping är, och förblir, den ekonomiska motorn i en växande region.

Målområde Medborgare

Målområde medborgare beskriver vad kommunen ska uppnå i tjänster och service för att tillgodose medborgarnas behov och förväntningar.

Lättillgänglig, god och jämlik välfärd

I Linköping är välfärdsuppdraget överordnat. Alla Linköpingsbor kan känna sig trygga i att det finns en väl fungerande välfärd i livets alla skeenden. Kommunalt finansierade tjänster är effektiva och har kvalitet. Linköpings kommun är bra på service.

Vård, omsorg och socialtjänst finns nära Linköpingsborna. Inom vård och omsorg finns det flera alternativ som Linköpingsborna själv väljer mellan. Till exempel finns det inom hemtjänsten möjlighet att välja bort utförare och det finns fortsatta möjligheter att byta äldreboende. Äldre har också möjlighet att bo kvar hemma längre och det finns ett aktivt arbete för att minska och bryta ofrivillig ensamhet bland äldre. Det är ordning och reda i äldreomsorgen. Linköpingsborna kan räkna med en likvärdig vård och omsorg med kvalitet, oavsett utförare.

Familjer i Linköping känner trygghet i att barn har en tillvaro där de kan växa och utvecklas under goda förhållanden. Ett viktigt område för socialtjänsten är tidiga och förebyggande insatser. Kommunala insatser utformas för att underlätta vardagen och möta Linköpingsbornas behov. I alla kontakter med Linköpings kommun kan Linköpingsborna räkna med stöd i utsatta situationer.

Skolor med fokus på kunskap och studiero

Linköping är den bästa kommunen för barn och unga att växa upp i. Här får fler Linköpingsbor möjlighet till en lyckad skolgång och det finns utbildning för livet. Linköpings skolor präglas skolmiljön av lugn och studiero, här kan alla elever känna sig trygga. Barn och unga får rätt hjälpmedel i skolan för att nå sin fulla potential och kunskapskraven. Elever med särskilda behov erbjuds anpassad undervisning. Elever möts av kunniga och engagerade lärare med god språkkunskap. Skolorna arbetar förebyggande, och i nära samverkan, med tidiga insatser. Det finns en fungerande elevhälsa och skolan har en tät kontakt med föräldrar för att tidigt stötta elever.

Förskolan har en viktig roll åren innan skolplikten träder in. Förskolan ges också bättre förutsättningar att fokusera på varje barns behov genom mindre barngrupper och ökad grundbemanning. I grundskolan klarar fler elever kunskapskraven och så många som möjligt går gymnasiet med examen. SFI och andra vuxenutbildningar har hög kvalitet och genomströmning samt bidrar till en fungerande integration, individuell utveckling och leder till jobb.

Fler i jobb och egenförsörjning

I Linköping finns enkla vägar till egenförsörjning. Linköpingsbor går från bidragsberoende och utanförskap in i arbete och gemenskap genom stöd och tydliga krav på individen. Den kortaste vägen till att kunna försörja sig själv söks alltid och därmed den snabbaste vägen till integrationen för nyanlända. Kommunen prioriterar jobb och välfärd framför bidrag för en långsiktigt hållbar utveckling. Genom att öka samarbetet med myndigheter och det lokala näringslivet, där de flesta jobbtillfällen finns, så kortas tiden ytterligare.

Linköpings kommun är en aktiv part i arbetet med bra utbildningsinsatser, anställningar med anställningsstöd genom arbetsförmedlingen, serviceyrken och praktikplatser riktade till långtidsarbetslösa med försörjningsstöd för ett vuxenliv i arbete. Utifrån sin förmåga är alla människor delaktiga i arbetslivet och tar ansvar för sin försörjning. Kommunen kan, genom att återta delar av

verksamheten i egen regi när avtalen med de privata aktörerna upphör, skapa platser inom till exempel städning eller parkskötsel för arbetsträning.

Målområde Ekonomi

Målområde ekonomi beskriver vad kommunen ska uppnå för en stabil och god ekonomi.

En hållbar ekonomi

Linköpings kommun har en stark och hållbar ekonomi. Det förs en ansvarsfull ekonomisk politik i såväl goda som sämre tider. Den kommunala kärnverksamheten är prioriterad, kostnadseffektiv och möter Linköpingsbornas behov. Lokalerna är ändamålsenliga och används effektivt. Kommunens bolag har en kostnadseffektiv verksamhet på affärsmässig grund. Bolagen har en ekonomisk ställning som medger utveckling och investeringar utan ägartillskott. En ordnad ekonomi möjliggör satsningar för att klara välfärdsuppdraget. Linköpingsborna ska kunna räkna med god kvalitet på kommunal verksamhet, service och anläggningar.

Målområde Verksamhet

Målområde verksamhet beskriver hur arbetsprocesser och organisationen ska utvecklas för att uppnå goda resultat.

En organisation med hög produktivitet och effektivitet

Linköpingsborna är trygga med att offentliga medel används på rätt sätt. Kommunens resurser prioriteras till kärnverksamheterna som präglas av ordning och reda. Det finns höga krav på effektivitet, kvalitet och flexibilitet. Med en öppen och tillåtande attityd för nya lösningar arbetar kommunen aktivt för att effektivisera verksamheten och skapa bättre tjänster för Linköpingsborna. Kommunen testar och utmanar digitaliseringens möjligheter för att service och tjänster ska vara snabba, tillgängliga och korrekta. Verksamhetsutvecklingen är innovativ, kunskapsbaserad och bidrar till en hållbar utveckling.

Kärnverksamhet som skola, vård och omsorg är välfungerande och fria från oseriösa aktörer. All verksamhet, oberoende av utförare, följs noggrant upp mot högt ställda kvalitetskrav.

Inom klimat och miljö ligger såväl Linköping som den kommunala verksamheten i framkant. All verksamhetsutveckling görs med Linköpingsborna samt social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i fokus. Det bedrivs ett kontinuerligt jämställdhets- och mångfaldsarbete för att utveckla verksamheterna.

I Linköping finns en aktiv samverkan mellan Linköpingsborna, näringsliv, universitet och civilsamhället. Alla är delaktiga i kommunens utveckling och bidrar till att driva Linköping framåt och ska därför ges goda villkor för att delta i utformning och leverans av välfärdstjänster.

Målområde Medarbetare

Målområde medarbetare beskriver hur medarbetarnas resurser ska tillvaratas och utvecklas.

Linköpings kommun är en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning

I Linköpings kommun känner varje medarbetare arbetsglädje och stolthet, har inflytande och möjlighet att utvecklas. Det finns goda förutsättningar att arbeta i hela kommunen. Arbetsgivaren medverkar till medarbetarnas kompetensutveckling och höga krav ställs på både yrkeskunskap och språkkunskap. Arbetsvillkoren upplevs som goda och kommunens arbetsplatser är trygga och säkra samt präglas av öppenhet och inkludering. Chefer och medarbetare arbetar tillsammans för en god organisatorisk och social arbetsmiljö. Arbetssätt för att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla medarbetare är under ständig utveckling liksom nya sätt att organisera och utföra arbetet för en hållbar kompetensförsörjning.

Medarbetare är ambassadörer för sin verksamhet och rekommenderar kommunen som arbetsgivare. Fler medarbetare väljer att arbeta längre och med önskad sysselsättningsgrad.

Innehåll

En omsorg med god tillgänglighet och kvalité	6
Internbudget 2024 med plan för 2025-2029	7
Nämndens uppdrag	7
Sammanfattning av Social- och omsorgsnämndens internbudget	8
Ekonomi	9
Volymutveckling	10
Planeringsförutsättningar	12
Ekonomi	15
Mål och inriktning	19
Strategiska utvecklingsuppdrag	23
Nämndens verksamhet	24
Personal	25
Planer och program	25

Bilagor till internbudgeten:

- Förvaltningens verksamhetsplan med bilagor
- Internkontrollplan
- 10-årig lokalförsörjningsplan
- 10-årig investeringsplan
- Nämndens avgifter
- Plan för uppföljning av privat utförare

En omsorg med god tillgänglighet och kvalitet

De senaste åren har socialtjänsten i Linköping påbörjat en omställning. Den handlar bland annat om att komma närmare våra invånare, bygga relationer och öka förtroendet så att fler familjer väljer att tacka ja till våra insatser. Detta arbete är en oerhört viktig pusselbit i kommunens brottsförebyggande arbete och för att stoppa de kriminella gängens barnrekrytering. Genom denna omställning kan vi nå och ge stöd till fler barn och familjer och vi ska vara stolta över den förändring och det arbete som vi gör. Därtill kommer sammanslagningen av förvaltningen och leanlink innebära att vi kommer närmare varandra och därmed kan anpassa våra arbetssätt och metoder för att nå fler och utveckla insatser som gör skillnad och ger resultat.

En annan del av omställningen handlar om att öka antalet boendeformer för våra invånare som har rätt till stöd och hjälp enligt LSS där vi ser att behoven ökar. Olika människor har olika behov och önskar bo på olika sätt. För att möta och tillgodose detta behöver vi kunna erbjuda fler varianter av boendialternativ. Det innebär att tänka nytt men också att undersöka om befintliga platser matchar de boendes behov eller om andra boendialternativ kan passa dem bättre.

Det är överlag viktigt att vi fokuserar på insatser som gör nytta. Det innebär att våga testa nya sätt att se på saker. På så sätt kan vi hitta nya metoder, utveckla och effektivisera vårt arbete och våra insatser.

Att arbeta med sociala frågor är ofta ett svårt och krävande arbete. Vi har en tuff situation i Linköping med många utmaningar och svårigheter som i stora delar vår förvaltning behöver ta hand om. Men de goda resultat som förvaltningens arbete visar tyder på att vi är på rätt väg, men vi får inte nöja oss med det. Vi behöver hålla i och varje dag fortsätta arbeta för Linköpingsbornas bästa.

Annika Krutzén (M)

Social- och omsorgsnämndens ordförande

Internbudget 2024 med plan för 2025-2029

För Linköpings kommun är verksamhetsresultatet centralt, det vill säga det resultat och de effekter som verksamheten får för de som använder kommunens tjänster. Kommunens verksamheter ska sträva efter att utifrån de givna resurserna optimera nyttan för de som använder kommunens tjänster. Budgetprocessen är förändringsinriktad och fokuserar på vad som ska förändras i verksamheten under budgetperioden.

Kommunens reglemente anger också förväntningar på nämnderna. Nämnden ska genom sitt basuppdrag och inriktningen i internbudgeten bidra till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, detta görs inom ramen för av kommunfullmäktige anvisade ekonomiska ramar. Varje generation ska bära sina kostnader, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Alla verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt där nämnderna ansvarar för att effektiviseringar och prioriteringar görs inom nämndens ram.

Nämndens internbudget anger riktning och förutsättningar för nämndens verksamhet och utveckling.

Nämndens uppdrag

Nämndernas uppdrag regleras i Linköpings kommuns reglemente, för social- och omsorgsnämnden som tillhör sektor välfärd och socialpolitik är uppdraget:

Nämnden ska inom kommunen svara för myndighetsutövning och verkställande enligt:

- socialtjänstlagen, förutom avseende personer som är 65 år och äldre samt avseende försörjningsstöd och hemtjänst oavsett ålder
- socialtjänstlagen, socialpsykiatri oavsett ålder
- socialtjänstlagen, missbruksvård oavsett ålder
- socialförsäkringsbalken
- lag med särskilda bestämmelser om unga
- lag om vård av missbrukare i vissa fall
- lag om mottagande av asylsökande
- mottagande av ensamkommande barn
- brottsbalken
- lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
- föräldrabalken
- namnlagen
- äktenskapsbalken
- lag om stöd och service till vissa funktionshindrade
- lotterilagen
- alkohollagen
- körkortslagen
- nikotinlagstiftningen, utom den tillsyn som ankommer på bygg- och miljönämnden
- kontroll enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- lag om allmän försäkring
- lag om allmänna barnbidrag
- lagen om medling med anledning av brott
- övriga till området hörande lagar, förordningar och föreskrifter

För personer som är under 65 år svarar nämnden även för:

- utprovning och förskrivning av personliga hjälpmedel till personer under 65 år
- kommunal hälso- och sjukvård samt ledning av kommunal hälso- och sjukvård inom nämndens ansvarsområde
- rekrytering och utbildning av familjehem, kontaktfamiljer och kontaktpersoner
- fördelning av föreningsbidrag

Nämnden ska besluta om utdelning i vissa donationsstiftelser med sociala ändamål.

Nämnden ska verkställa uppdraget genom beställning eller eget utförande under förutsättning att utförandet av verksamheten till stor del bedrivs i egen regi och/eller inte bedöms lämplig för konkurrensutsättning.

Sammanfattning av Social- och omsorgsnämndens internbudget

Segregation och trygghetsskapande arbete

Samhällsutvecklingen nationellt och i Linköping visar på ett ökat utanförskap som innebär flera sociala utmaningar såsom segregation, psykisk ohälsa, kriminalitet, sämre skolresultat, trångboddhet och minskad tilltro till samhället. Samhällsutvecklingen har en direkt påverkan på nämndens ansvarsområde, dels utifrån ett ökat behov av stöd från kommuninvånarna och dels utifrån att insatser kan behövas förändras och utökas. Det ställer krav på flexibilitet och förmåga till anpassning inom befintliga verksamheter och i förekommande fall avsluta vissa insatser till fördel för nya. Det är särskilt viktigt att belysa barn och ungas situation. Det förebyggande arbetet och att ge tidiga insatser behöver förstärkas, parallellt som arbetet med ingripande lagstadgade insatser fortgår.

Nära socialtjänst

Social- och omsorgsnämnden har som målsättning att verka för tidiga och förebyggande insatser med hög tillgänglighet. För att nå den målsättningen fattade nämnden i juni ett inriktningsbeslut för genomförande av Nära socialtjänst. Inriktningsbeslutet omfattar myndighetsutövning och öppenvårdsinsatser. Förvaltningen föreslår att den nära socialtjänsten utgår från fyra områdeskontor med placering i Ryd, Berga, Skäggetorp och i centrum. Förvaltningen ska under senare delen av hösten 2023 presentera ett förslag på genomförandeplan.

Växande stad

I Ryd, Skäggetorp och Berga förväntas befolkningen öka med 13%. Befolkningsutveckling för barn och unga i Linköping förväntas avstanna. I de tre nämnda områdena förväntas en befolkningsmässig minskning i åldersgruppen 0-12 år fram till 2027. Däremot förväntas det ske en ökning i åldersgruppen 13-18 år med ca 18%.¹ Denna utveckling sker under planperioden och det är viktigt att poängtera att resultat och effekter av hälsofrämjande och förebyggande insatser som planeras för de yngre barnen tar tid. Det kommer att vara utmanande ekonomisk att arbeta hälsofrämjande och med förebyggande åtgärder samtidigt som det kommer att finnas behov av åtgärdande och ingripande insatser för tonåringar.²

Digitalisering

Eftersom fler digitala utvecklingsprojekt implementeras, förväntas förvaltning och support driftskostnader för IT-stöd att öka. Utifrån ett fortsatt utvecklingsperspektiv behöver budgeten för förvaltning av IT-stöd stärkas för att upprätthålla nuvarande och fortsatt utveckling och därmed hålla takten i den digitala transformationen.

Personal- och kompetensförsörjning

Inom samtliga områden inom nämndens ansvarsområden, myndighetsutövning, behandlande och vårdande yrken, har vi stora utmaningar med kompetensförsörjning. Problematiken bedöms fortsätta under kommande verksamhetsår. Vi ser också en ökande personalomsättning. Åtgärder har vidtagits inom förvaltningen för att motverka personalomsättningen. Dock är det sannolikt att sektorn kan räkna med en allt större personalomsättning vilket medför behov av organisatoriska anpassningar för att klara uppdraget trots genomströmning av personal.

Inom flera områden ökar kompetenskraven samtidigt som svårigheter att rekrytera medför att man tvingas anställa medarbetare som inte uppfyller kompetenskraven, vilket återspeglas i avtalsuppföljningar gjorda under 2022.

Även inom områden där kraven på formell kompetens uppfylls ställs krav på arbetsgivare att i större utsträckning erbjuda utökad introduktion och utbildning på arbetsplatsen.

¹ Kommunens statistikdatabas delområden befolkningsprognos efter stadsdel kön ålder och tid

² Linköpings kommuns statistikdatabas, delområden delområden Folkmängd efter tid, stadsdel, kön och ålder. uppgifter för 2021

Civilt försvar

Nämnden kommer att fortsätta uppdraget med planering av upprättande av beredskapsplaner.

Klimat- och miljöarbete

Förvaltningens verksamheter kommer långsiktigt att påverkas av miljö- och klimatförändringar vilket ställer krav på kontinuitetsplanering. Kontinuitetsplaner uppdateras kontinuerligt. Nämnden har upprättat handlingsplan för klimat och miljö i linje med det kommunövergripande arbetet.

Ekonomi

Belopp mnkr	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens nettokostnader	1 781	1 784	1 788	1 775	1 775	1 775
Investeringar, netto	1	1	1	1	1	1

Kommentar till nämndens ekonomi

Social- och omsorgsnämnden har en ansträngd ekonomi för 2023 och planperioden. Nämnden tog därför i augusti 2023 beslut om en åtgärdsplan som ska minska kostnaderna med 31 miljoner kronor år 2024, 48 miljoner kronor 2025 och 55 miljoner kronor 2026 och framåt. Trots detta ökar den ekonomiska obalansen för nämnden från 2025 på grund av fortsatta behovsökningar i form av placeringar och planerad utbyggnad av gruppboheter. De behov nämnden ska hantera påverkas av den demografiska utvecklingen, och då framförallt i utsatta områden som har en annan demografisk profil och utveckling än kommunen i stort. Den största påverkansfaktorn på nämndens verksamheter är dock samhällsutvecklingen i form av ökad psykisk ohälsa och kriminalitet bland unga.

Från och med 2024 ingår den kommunala utföraren i nämndens ekonomi. Även utförarsidan i egen regi har obalanser i sin ekonomi, framförallt inom LSS- och verksamheten för personlig assistans. Verksamheten i egen regi kommer utifrån sitt underskott att få i uppdrag att planera och inarbeta aktiviteter i sin budget för att effektivisera och komma i ekonomisk balans.

Investeringar är lagda enligt beslutad investeringsplan. Investeringsplanen kan behöva justeras för flytt till nya kontorslokaler på Drottninggatan 45 under 2025.

Volymutveckling

Volymmått	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Redovisning av volymmått inom nämndens verksamhet								
Antal aktualiseringar 0-20 år ackumulerat ³	5887	6432	6500					
Antal inledda utredningar för barn och unga ackumulerat ⁴	1445	1348	1370					
Antal pågående ärenden inom IFO/LSS/FHSoL för barn och unga ackumulerat ⁵	IFO 2173	IFO 2080	IFO 2080					
	LSS 481	LSS 485	LSS 485					
	FH/SoL 67	FH/SoL 78	FH/SoL 78					
Antal barn och unga med öppenvårdsinsatser (bistånd) ackumulerat	741	700	750					
Antal barn och unga i dygnsvård (IFO/LSS/FH/SoL) ackumulerat	IFO 454	IFO 470	IFO 470					
	LSS: 11	LSS 13	LSS 13					
	FH/SoL 1	FH/SoL IU	FH/SoL IU					
Antal pågående ärenden inom IFO/LSS/FH SoL för vuxna ackumulerat ⁵	IFO 1 201	IFO 1 067	IFO 1 100					
	LSS 1 243	LSS 1 284	LSS 1 300					
	FH/ SoL 1 564	FH/ SoL 1 565	FH/ SoL 1 600					
Antal vuxna som har ett beslut om boende särskild service (SoL/LSS) vuxna ackumulerat	SoL 111	SoL 99	SoL 100					

³ QlikSense aktualiseringar anmälan, annat sätt, ansökan, 0-20 nya under perioden

⁴ QlikSense, inledda utredningar anmälan ansökan annat sätt 0-20

⁵ QlikSense: Ärenden dashboard vuxen resp barn och unga, sorterat för ärendetyper, Ifo vuxen, ifo barn/vuxen, boende , FH Lss och FH SOL.

	LSS 532	LSS 530	LSS 530					
Antal vuxna som har beslut om daglig verksamhet ackumulerat	694	699	700					
Antal vuxna i dygnsvård IFO (HVB, skyddat boende, familjehem, SiS och motivationsboende) ackumulerat	182	144	150					
Antal vuxna med beslut om boendestöd ackumulerat	755	768	770					

Akkumulerat: Sammanlagd summa under redovisad period. Ett ärende är all pågående aktivitet inom socialtjänsten för en enskild individ, dvs: kan innefatta både utredning, uppföljning och insatser. Dygnsvård används för att beskriva insatser som ger vård och behandling eller omsorg på heldygnsbasis under mer än halva månaden eller som bedrivs inom jourhem och akuthem även om dessa är en kortare period.

Kommentar: Boendestöd inom IFO låg tidigare i insatstypen Öppenvård och blev först under 2021 en egen insatstyp. Det innebär att det kan finnas ett antal personer som har beslut som fattats innan dess som är registrerade inom öppenvården och därmed inte inkluderas i redovisade siffror.

Planeringsförutsättningar

Den nya nämnds- och förvaltningsorganisationen som träder i kraft vid årsskiftet 2023/2024 kommer att ha en påverkan på nuvarande budget och innebär att budgeten kommer att behöva revideras.

Den sociala sektorn står inför omfattande omställningar och reformarbete för att kunna motverka en negativ samhällsutveckling samt uppfylla lagstiftningens krav och intentioner. Exempel på reformer är omställningen till Nära vård, ny socialtjänstlag samt förändring av ansvar inom missbruks- och beroendevården utifrån den sk. samsjuklighetsutredningen (Prop: Från delar till helhet). De här reformerna och sociala sektorns kompetensförsörjningsproblematik kommer ha en påverkan på socialtjänsten. Det kommer också innebära krav på effektiviseringar, prioriteringar och att säkerställa att rätt insatser ges och att insatserna är effektiva. Det kan även komma att påverka nämndens budget då reformerna och den samhällsutveckling som sker påverkar nämndens arbete och är svåra att prognostisera.

Samhälle

Social- och omsorgsnämndens uppdrag är att ge människor möjlighet att leva ett så självständigt liv som möjligt, utifrån varje individs förutsättningar. Det som styr nämndens arbete är övergripande målsättningar kring de grundläggande livsvillkoren i allt från en trygg uppväxt för barn och unga, boende och sysselsättning för vuxna, till en fungerande vardag avseende hälsa och sociala livsvillkor. Fokus i det sociala arbetet är och bör vara, oavsett problematik, att ge insatser så tidigt som möjligt för att förhindra mer omfattande och resurskrävande insatser och då också förbättra människors levnadsvillkor.

Nämndens uppdrag på samhällsnivån innebär att ha en verksamhet med en hög grad av anpassningsförmåga till förändringarna i samhället, förändringar av behov för olika målgrupper och att alltid eftersträva att erbjuda insatser utifrån forskning och beprövad erfarenhet samt att hantera tilldelade medel enligt god ekonomisk hushållning.

Att vara en del av välfärdskedjan innebär att nämnden ska fortsätta att utveckla och förbättra samverkan med andra samhällsaktörer för att välfärdsuppdraget ska klaras av. Inom kommunen handlar det om att vara en del av samhällsplaneringen, att i samverkan med förskola och skola tidigt uppmärksamma barn och föräldrar med behov av stöd och att ge vuxna människor förutsättningar till hög grad av autonomi och goda livsvillkor.

Att bygga tillitsfulla relationer till kommunens medborgare är en förutsättning för att kunna skapa hälsofrämjande miljöer och erbjuda förebyggande insatser till de som mest behöver dem.

Utförandet av en Nära socialtjänst och Nära vård och omsorg kommer att vara en viktig del i ett reformarbete, för att möta kommuninvånarnas behov av tidiga och samordnade insatser. Både när det gäller Nära socialtjänst och Nära vård och omsorg är samverkan med Region Östergötland och andra förvaltningar avgörande för att uppdraget ska kunna genomföras. Nära socialtjänst och Nära vård och omsorg inkluderar fler aktörer än enbart social sektor.

Med civilsamhället som en samverkanspart i välfärdskedjan kan det trygghetsskapande arbetet utvecklas och förstärkas. Att motverka segregation, öka den upplevda tryggheten och att bedriva ett aktivt brottsförebyggande arbete är tydliga politiska prioriteringar. För att minska segregationen ska nämnden ta sitt ansvar och i samverkan med övriga nämnder och parter arbeta samordnat, strategiskt och effektivt. Detta kommer bland annat att ske genom de olika åtgärderna i Åtgärdsplan mot segregation.

Medborgare

Socialtjänstens uppdrag är att ge stöd, vård och omsorg till de kommuninvånare som inte själva kan tillgodose behovet. För att välfärdsuppdraget ska kunna genomföras ställer det krav på ansvarstagande, evidensbaserade metoder och arbetssätt, en flexibel verksamhet, tillgång till insatser, att socialtjänsten finns nära kommuninvånarna och en nära och strukturerad samverkan med andra parter i välfärdskedjan. Att lyssna in medborgarnas behov och omsätta detta i verksamhet och insatser kommer att vara en viktig del i utförandet av framtidens socialtjänst. Det kan komma att innebära att nuvarande insatser avvecklas, ersätts med en annan och att nya insatser arbetas fram.

Barnkonventionen blev lag 1 januari 2020. Den innebär att barnets rättigheter ska stärkas och beaktas vid avvägningar och beslut inom offentlig verksamhet. Barnen blir rättighetsbärare och ska få komma till tals och bli lyssnade på. Det innebär att socialtjänsten och övriga aktörer i samhället behöver stärka och bredda sitt arbete kring barns delaktighet, eftersom barn kan vara både direkt och indirekt berörda av beslut.

Behovet av insatser för barn och unga har ökat och bedöms öka under planperioden. Det finns ett behov av att utveckla arbetet i fler stadsdelar, för att minimera risken att barn och unga dras in i kriminalitet och andra destruktiva beteenden. Socialtjänsten behöver därför ställa om, för att möta barn och ungas behov av insatser i ett tidigare skede och det behöver ske i samverkan med andra aktörer i samhället. För att möta det behovet fattade nämnden ett inriktningsbeslut i juni, gällande Nära socialtjänst.

Hot och våld i nära relationer och behovet av skyddsplaceringar har ökade under 2022. Under perioden januari - juli 2023 skyddsplacerades 16 personer, att jämföra med 33 personer motsvarande period 2022.

Antalet vuxna kommuninvånare som är beviljade insatser är stabilt.

Samhällets utmaningar är inte tydligt avgränsade och tillhör inte endast det egna ansvarsområdet för nämnden. För målgrupper med sammansatt problematik (med exempelvis neuropsykiatriska, sociala, psykologiska och ekonomiska aspekter) krävs gränsöverskridande och samverkande insatser, mellan nämnder och förvaltningar och med Regionen.

För att se långsiktiga effekter i form av kostnadsminskning och att det på sikt blir bättre för individen och samhället i stort krävs investeringar i det förebyggande arbetet, vilket kan medföra kostnadsökningar initialt inom nämndens ansvarsområde. De rent ekonomiska vinsterna av vissa insatser kan uppstå hos en annan part i välfärdskedjan än den som initialt satsat och investerat i det förebyggande arbetet.

En helhetssyn över nämndernas ansvarsområden och även över kommunala, regionala och statliga ansvarsområden är därför centralt.

Ekonomi

Social- och omsorgsnämnden har en ansträngd ekonomi för planperioden. Nämnden tog därför beslut om en åtgärdsplan i augusti 2023 som ska minska kostnaderna med 31 miljoner kronor år 2024, 48 miljoner kronor 2025 och 55 miljoner kronor 2026 och framåt.

Trots detta uppkommer det ekonomisk obalans i planperioden för nämnden framför allt på grund av fortsatta volym- och behovsökningar i form av placeringar och planerad utbyggnad av gruppboende. Detta ställer krav på fortsatta effektiviseringar och prioriteringar gällande vilka insatser, välfärdstjänster som kan erbjudas kommuninvånarna. En kostnadseffektiv socialtjänst innebär att nyttja resurserna effektivt så att så många som möjligt får sina behov tillgodosedda utifrån bedömda individuella behov. Det innebär att verksamheter måste ha en hög beläggningsgrad, vad gäller såväl nyttjande av insatser som nyttjandet av lokaler. Insatserna måste utformas med stor flexibilitet för att kunna möta krav på förändringar, villkoren och riktlinjer för tjänsterna behöver ständigt anpassas utifrån målsättningar och kvalitetskrav.

Verksamhet

Nämndens uppdrag och ansvar omfattar flera målgrupper och verksamhetsområden. All verksamhet inom nämndens ansvarsområde ska systematiskt följas upp enligt kommunens kvalitetsuppföljningsmodell, vilket inkluderar uppföljning av insatser på individnivå, effekter av insatser på aggregerad nivå samt avtalsuppföljningar. Den systematiska uppföljningen syftar till att säkerställa kvaliteten i verksamheterna och att de insatser som ges på individnivå får den effekt som är målsättningen med insatsen. Metodutveckling för den systematiska uppföljningen kommer att utformas inom ramen för förändringsarbetet som pågår inom förvaltningen. Det är väsentligt att följa upp resultat och effekter dels för att säkert veta att de insatser som ges har effekt och också för att ha en kostnadseffektiv verksamhet.

Socialtjänstens ansvar när det gäller att ge stöd och bevilja insatser i boendefrågor, föregås alltid av en behovsbedömning. Socialtjänsten har inte i uppdrag att agera som hyresvärd på bostadsmarknaden. Det har över tid planerats för en utbyggnad av platser inom särskilt boende för personer med funktionsnedsättningar (LSS och socialpsykiatri). Uppdraget att tillgodose behovet av platser ska ske dels genom ett mer offensivt metodiskt arbete att ge enskilda brukare förutsättningar att flytta från särskilt boende till ordinärt boende med stöd och dels genom att planera behovet av platser med stöd av ett nationellt planeringsverktyg. När det gäller målgruppen som befinner sig i någon situation av hemlöshet, ofta med en kombination av ett aktivt missbruk, har nämnden över tid haft svårigheter att tillgodose behovet av boende. Arbetet med att möta målgruppens behov kommer att fortsätta genom det arbete som ska genomföras i relation till beslutad Handlingsplan mot hemlöshet.

Kostnaderna för heldygnsplaceringar inom Barn och unga är fortsatt högt, vilket ställer krav på förvaltningen att utveckla nya arbetssätt och metoder, framför när det gäller det förebyggande arbetet och de tidiga insatserna. Det förutsätter även samverkan med andra parter i välfärdskedjan, där man gemensamt tar ansvar för barn och ungas behov.

Det är fortsatt prioriterat att följa utvecklingen när det gäller handläggningstider och i vilken utsträckning verkställighet av beviljade insatser kan ske. En följsamhet och efterlevnad av gällande lagstiftning bidrar till en rättssäker handläggning och att kommuninvånarna erhåller det som de har rätt till och att stödet ges i rätt tid. Kompetensförsörjningen och svårigheten att rekrytera medarbetare påverkar idag handläggningstiderna, vilket ställer krav på metodutveckling, samt digitala lösningar för att klara uppdraget.

En viktig del i verksamhetsutveckling och förbättringsarbetet är och kommer fortsatt vara att nyttja digitaliseringens möjligheter inom samtliga verksamheter och ansvarsområden som nämnden har. Arbetet behöver intensifieras med målsättningen att få till stånd mer av innovativa lösningar. Lösningar som ska bidra till att människor kan leva mer självständigt med stöd av digitala lösningar samt utveckling och effektiviseringar inom nämndens ansvarsområden.

Medarbetare

Det kommer att ställas stora krav för att klara den framtida kompetensförsörjningen. Personalomsättningen är hög inom vissa yrken samtidigt som det är svårt att rekrytera personal till våra verksamheter. Det kontinuerliga arbetet med åtgärder för att attrahera, behålla och utveckla medarbetare behöver fortsätta med särskilt fokus på att prioritera arbetsmiljö. En god arbetsmiljö kommer också att skapa förutsättningar för att kunna förlänga arbetslivet. Viktiga åtgärder är att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet, integrera arbetsmiljö och verksamhetsstyrning samt skapa möjlighet för kontinuerlig återhämtning. Att arbeta med att öka antalet heltidsanställningar är ett prioriterat område och kommer att innebära en minskning av antalet medarbetare som behöver rekryteras. Det är också en viktig jämställdhetsfråga.

Förändringshastigheten i omvärlden ökar tillsammans med en ökad komplexitet. Förändringar som ställer krav på organisation, och ett nära ledarskap. Att stärka chefernas förutsättningar är därför ett fortsatt prioriterat område. Det innebär bland annat arbete för att minska antalet medarbetare per chef inom delar av sektorn. Inom förvaltningen kommer det att innebära tydliggörande av prioriteringar och uppdrag samt kompetensutveckling kopplat till uppdraget.

Arbetet med att hitta nya lösningar för att klara kompetensförsörjningen behöver fortsätta. Prioriterade områden är att utnyttja tekniken smartare samt att använda kompetensen rätt. I arbetet med att hitta nya lösningar kommer förvaltningens hämta stöd i det pågående innovationsarbetet.

Nämndens utvecklingsarbete och strategier påverkar alla medarbetare som verkar inom nämndens ansvarsområde. Det stora flertalet medarbetare som arbetar inom nämndens område arbetar hos olika utförare, såväl inom kommunal som privat verksamhet.

Ekonomi

Driftsammandrag

Nettokostnad, belopp mnkr	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Förvaltning	206	196	202	206	206	206	206	206
<i>varav reduktion admin/stab</i>			-4	-4	-4	-4	-4	-4
Övergripande verksamhet inkl nämnd	42	36	40	41	41	42	42	42
<i>varav PM3/digitalisering</i>			3	4	4	4	4	4
Individ- och familjeomsorg BoU	356	400	431	435	427	427	427	427
<i>varav dygnsplaceringar</i>	254	266	265	262	253	253	253	253
<i>varav HVB-egen regi/HVB-placeringar</i>			9	9	9	9	9	9
<i>varav Nära socialtjänst</i>			10	10	10	10	10	10
<i>varav skyddat boende för våldsutsatta barn och unga</i>			5	5	5	5	5	5
Individ- och familjeomsorg Vuxna	132	128	122	119	118	118	118	118
<i>varav dygnsplaceringar</i>	51	55	48	47	46	46	46	46
<i>varav uppstart av lågtröskelboende</i>			3	3	3	3	3	3
Socialpsykiatri	238	236	236	233	227	227	227	227
<i>varav Centrum stödboende</i>			-3	-3	-3	-3	-3	-3
Insatser för personer med funktionshinder	542	564	571	565	564	565	565	565
<i>Ny gruppbostad Harvestad</i>			2	6	6	6	6	6
<i>Ny gruppbostad Vikingstad</i>			3	6	6	6	6	6
<i>Ny gruppbostad Stolplyckan</i>				6	6	6	6	6
<i>Nya gruppbostäder, ospecificerade</i>					13	26	40	46
<i>varav utökning av daglig verksamhet</i>			3	3	3	3	3	3
Funktionshindrade (Socialförsäkringsbalken)	71	72	87	87	87	87	87	87
Funktionshindrade (enl LSS)	83	84	87	87	87	87	87	87
Ofördelade kostnadsreduceringar				-6	-9	-25	-39	-45
Summa nämndens internbudget	1 671	1 716	1 781	1 785	1 780	1 777	1 777	1 777
<i>varav intäkter</i>	-345	-281	-287	-287	-287	-287	-287	-287
<i>varav kostnader</i>	2 016	1 997	2068	2072	2067	2064	2064	2064

Inom **förvaltningskostnader** ingår kostnaderna för social-och omsorgsnämndens andel av social-och omsorgsförvaltningen (SOF). Förutom personkostnader ingår även kostnader för kontorslokaler, telefoni, IT-kostnader samt övriga övergripande kostnader. Under 2024 görs en minskning av stabsfunktioner enligt uppdraget effektiv organisation med 3,1 miljoner kronor. Samtidigt tillkommer andra kostnader som fördelning HR-specialist (som samtidigt kompenseras via ram).

I **övergripande verksamhet** ingår bland annat kostnader för nämnden, föreningsbidrag , PM3, alkoholhandläggning samt boendeenheten samt vissa övergripande kostnader såsom Kontakt Linköping. Ökningen av kostnaden beror framförallt på digitaliseringskostnader inom PM3 där nätverk installerats på boenden, +3 miljoner kronor och som kommer att öka något under planperioden.

I **individ- och familjeomsorg BoU** ingår kostnader för olika öppna insatser, områdearbete, kontaktpersoner och kontaktfamiljer. Här ingår även dygnsplaceringar för barn och unga såsom HVB, stödboende, bosocialt stöd, skyddsboende, placeringar inom Statens institutionsstyrelse (SiS) och familjehem, jourhem samt akuthem. Kostnadsförändringar i budget 2024 består bland annat av uppbyggnad av nytt HVB-boende, införande av Nära socialtjänst (som i budgeten hanteras under IFO Barn och unga men även berör IFO Vuxna) samt skyddat boende för våldsutsatta barn och unga (som i budgeten ligger under IFO Barn och unga men även kommer att beröra Förvaltningen). Området har budgeterade kostnadsreduceringar genom åtgärdsplanen och en förflyttning av familjehem, från konsulentstödda till egna arvoderade. Längre fram i planperioden förväntas externa placeringar att minska då vi kan erbjuda mer stöd på hemmaplan.

I **individ- och familjeomsorg Vuxna** ingår kostnader för stödboende, boendestöd, olika öppna insatser, missbruksvård och kontaktpersoner. Här ingår även kostnader för dygnsplaceringar för vuxna. De budgeterade kostnaderna ökar genom införandet av ett lågröskelboende och minskar genom åtgärdsplanen samt budgeterad fortsatt minskning av dygnsplaceringar vuxna.

Inom **socialpsykiatri** är den största budgetposten boende inkl externa placeringar samt stöd i boende. Därutöver tillkommer kostnader för personligt ombud, daglig verksamhet samt vissa IOPer (IOP = idéburet offentligt partnerskap) inom ansvarsområdet. Kostnaderna budgeteras minska genom stängning av Centrum stödboende och omställning till boendestöd samt genom åtgärdsplanen.

I **insatser för personer med funktionshinder** ingår kostnader för boende inklusive externa placeringar för målgruppen. Inom detta område redovisas också kostnader för daglig verksamhet, fritidsverksamhet, kontaktpersoner och kontaktfamiljer. Inom detta område redovisas både vuxna samt barn och unga. Kostnaderna för området budgeteras öka 2024 genom en utökning av daglig verksamhet då behoven ökat kraftigt samtidigt som åtgärdsplanen kommer att ge effekt inom området..

Nya gruppboendestäder planeras för 2024 i Harvestad och i Vikingstad och därefter med ungefär två boenden per år. De planerade gruppboendestäderna från 2025 är kostnadsberäknade på helår, men kostnaden kan dock förskjutas beroende på när verksamheten startar.

I **funktionshindrade (Socialförsäkringsbalken)** ingår kommunens betalningsansvar till försäkringskassan samt sjuklönekostnader för samtliga assistansutförarens personal. Inom detta område redovisas både vuxna samt barn och unga. Kostnaderna för såväl assistans som sjuklön ökar kraftigt, både under 2023 och 2024.

Funktionshindrade barn och vuxna (enl LSS) innefattar kostnader för assistans, ledsagar-, avlösarservice samt övriga insatser gällande LSS.

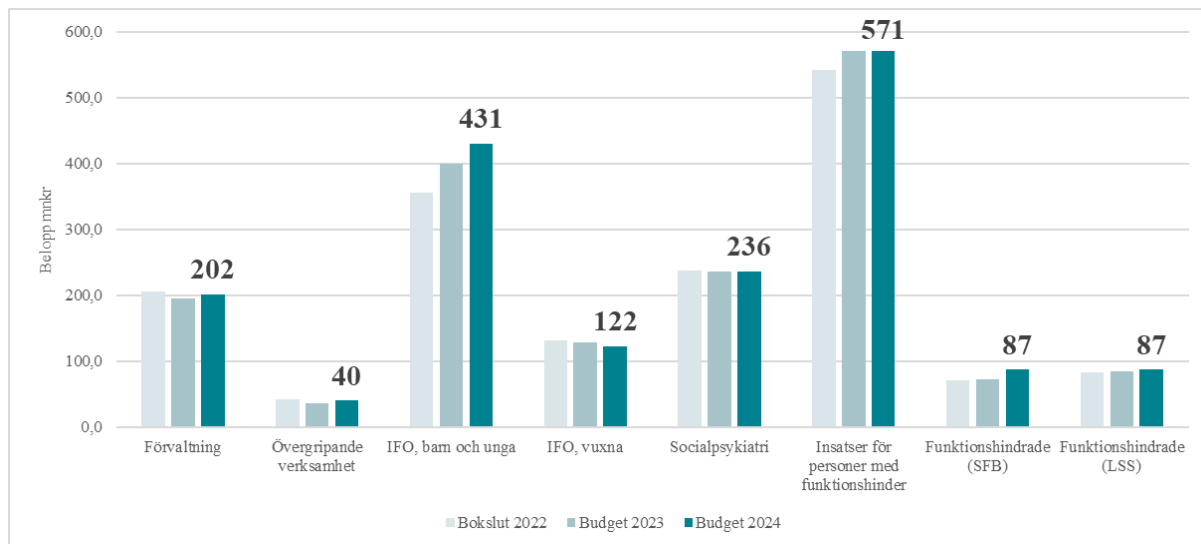
I **Ofördelade kostnadsreduceringar** finns den differens mellan ramfinansieringen och nettokostnaderna som kan uppstå i planperioden. Den visar på vilka krav som kommer att finnas för fortsatta effektiviseringar och prioriteringar gällande vilka insatser, välfärdstjänster som kan erbjudas kommuninvånarna.

Ekonomi för social- och omsorgsnämnden beräknas vara i balans för år 2024 och i princip även för de två nästkommande åren 2025-2026. Detta är resultatet av den åtgärdsplan som tagits fram av förvaltningen och beslutats av nämnden. För perioden 2027 och framåt uppstår ekonomisk obalans igen då bland annat ytterligare utbyggnad av gruppboendestäder genomförs. Underskottet uppgår till cirka 25 miljoner kronor 2027 för att sedan successivt öka under planperioden i takt med utbyggnaden av boenden och uppgår till cirka 45 miljoner kronor 2029.

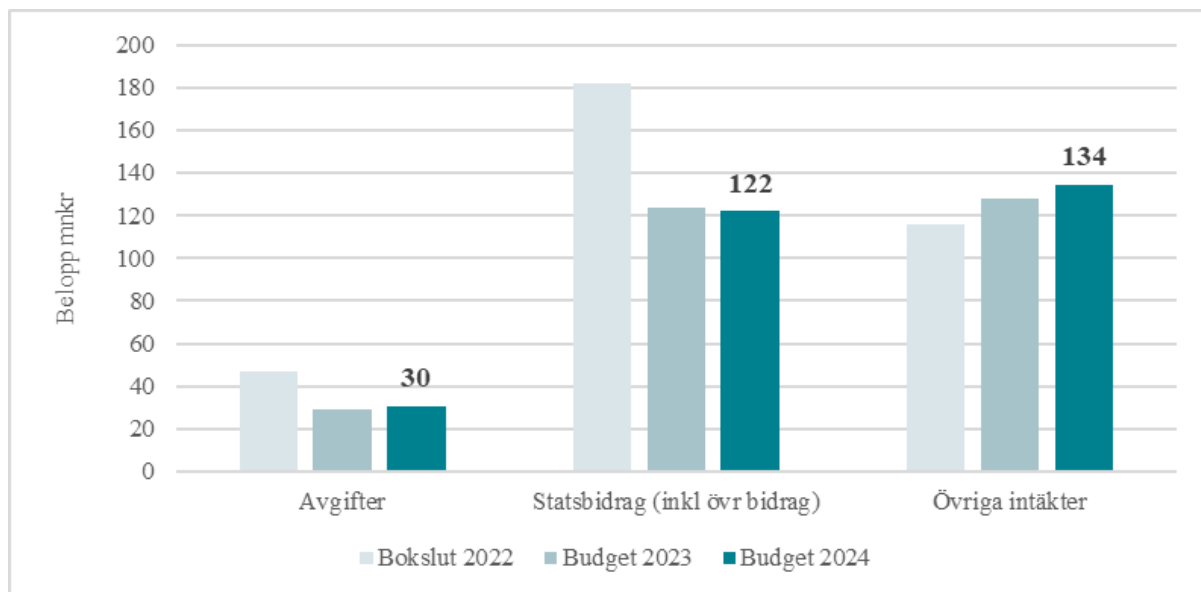

För nämnden finns en ekonomisk risk som är avhängigt av hur nivån för OPI (som används som avtalsindex för privata utförare) blir i förhållande till kommunens kompensation för pris och lön. 2023 var skillnaden 1,6% och fick en negativ effekt på 12 miljoner kronor. En annan risk utgörs av om åtgärdsplanen implementeras i planerad takt och form. När utrymmen i boenden etc. frigörs genom de planerade åtgärderna kan de komma att absorberas av nya ökade behov, något som skulle innebära att kostnaderna inte minskar och åtgärdsplanen inte får den effekt som tänkts.

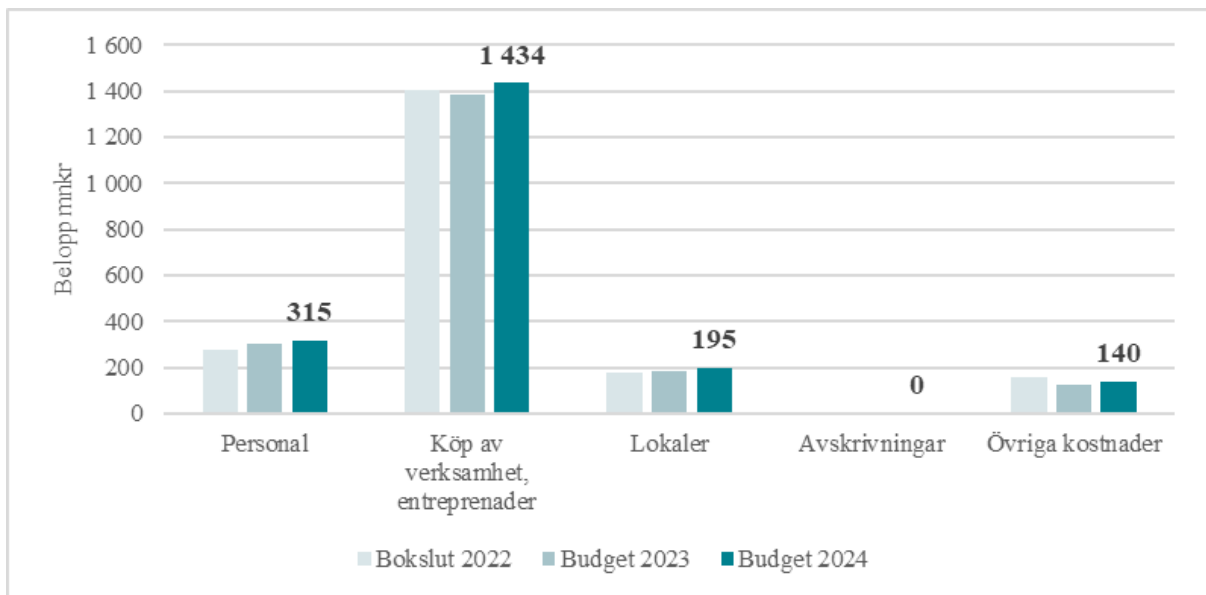
Nämndens verksamheter, kostnader och intäkter, mnkr

Nämndens intäkter, mnkr

Nämndens kostnader, mnkr

Beslutad åtgärdsplan för social- och omsorgsnämnden 2023-2026

	Kostnads- reducering helår, mnkr	Effekt 2023, mnkr	Effekt 2024, mnkr	Effekt 2025, mnkr	Effekt 2026, mnkr
Förändring av riktlinjer	8,0	0,5	8,0	8,0	8,0
Boende och boendeformer	37,0	0,8	16,0	31,1	37,0
Icke lagstadgad verksamhet	8,9	0,0	5,4	8,3	8,3
Upphandling	1,5	0,3	1,5	1,5	1,5
Totalt	54,8	1,6	30,9	48,9	54,8

Investeringar

Investeringar netto, belopp mnkr	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Övriga investeringar	1	1	1	1	1	1	1
Summa investeringar	1	1	1	1	1	1	1
<i>varav inkomster</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>varav utgifter</i>	1	1	1	1	1	1	1

Investeringar är lagda enligt beslutad investeringsplan. Investeringsplanen kan behöva justeras för flytt till nya kontorslokaler på Drottninggatan 45 under 2025.

Utöver ovanstående har nämnden investeringar i gruppboenden. Dessa tas av Lejonfastigheter och kostnaden ingår i nämndens ekonomi i form av hyror.

Mål och inriktning

I kommunens budget fastställer kommunfullmäktige kommunövergripande mål inom fem målområden: samhälle, medborgare, ekonomi, verksamhet och medarbetare. Utifrån inriktningen i budgeten, de kommunövergripande målen och övriga politiska styrdokument beslutar nämnderna om nämndmål och inriktning för nämndens verksamhet.

Enligt kommunens reglemente beslutar kommunstyrelsen, utifrån rollen som arbetsgivare, om nämndmål för samtliga nämnder i målområdet medarbetare. Utifrån nämndmålen ska förvaltningschef fastställa nämndindikatorer i målområde medarbetare, vilka inarbetas i nämndernas internbudget. Nämndindikatorerna inom målområde medarbetare som är markerade (*) nedan är obligatoriska, dessa ska utgöra nämndindikatorer hos samtliga nämnder/förvaltningar. Utöver dessa kan förvaltningschefen lägga till ytterligare nämndindikatorer utifrån prioritering.

Målområde Samhälle

Kommunövergripande mål: *Ett tryggt och säkert Linköping*

Nämndmål	Nämndindikator	2022	2023	Riktning 2024	Riktning 2025
En socialtjänst som tidigt upptäcker och förebygger våld	Andel vuxna och barn som är aktuella och har fått frågor om våldsutsatthet ⁶	3,5%		Öka	Öka

Kommunövergripande mål: *Ett Linköping med minskad segregation*

Nämndmål	Nämndindikator	2022	2023	Riktning 2024	Riktning 2025
Ett Linköping med minskad segregation	Andel personer som fått hyresavtal (via social- och omsorgsförvaltningen i andra stadsdelar än Skäggetorp, Berga, Ryd.	44 %	Augusti 2023: 53 %	Öka	Öka

Målområde: Medborgare

Kommunövergripande mål: *Lättillgänglig, god och jämlik välfärd*

Nämndmål	Nämndindikator	2022	2023	Riktning 2024	Riktning 2025
Ett Linköping med en nära socialtjänst	Antalet geografiska områden med nära socialtjänst.	1	1	1	4
	Andelen utredningar barn och unga som avslutas med konstaterat behov av insats men samtycke ej föreligger. ⁷	217/1457 ca 15%	/838 ca 17%	Ska minska	Ska minska
		ca 10% ej insatser 5%LVU	ca 10 % ej insatser ca 7% LVU		

⁶ antalet händelser "frågan om våld ställts individuellt" dividerat med antalet nytillkomna ärenden under året. Samtliga ärendetyper.

⁷ Qlik-sense utredningar, anmälan, ansökan, annat sätt 0 -20 antal med behov ej samtycke, ej lvu-skäl och antal behov ej samtycke uppfyller lvu-kriterier / totalt antal avslutade utredningar,

Målområde: Ekonomi

Kommunövergripande mål: En hållbar ekonomi

Nämndmål	Nämndindikator	2022	2023	Riktning 2024	Riktning 2025
Hållbar ekonomi	Andelen konsulentstödda familjehem i relation till arvoderade familjehem.	39%		Minska	Minska
	Kostnad (kr/inv) för missbruksvård ska vara på samma nivå eller lägre som snittkostnaden för R9. ⁸	Linköping: 761 kr/inv R9: 1 063kr/inv		Samma eller lägre än R9-snitt Snitt 2022: 1 063 kr/inv	Samma eller lägre än R9-snitt
	Kostnad (kr/inv 0-20) för familje- och HVB barn och unga ska vara på samma nivå eller lägre som snittkostnaden för R9. ⁹	Linköping: 8 605 kr/inv R9: 9 260 kr/inv		Samma eller lägre än R9-snitt Snitt 2022: 9260 kr/inv 0-20	Samma eller lägre än R9-snitt
	Kostnad (kr/inv) för öppna insatser barn och unga ska vara på samma nivå eller lägre som snittkostnaden för R9. ¹⁰	Linköping: 993kr/inv R9: 913 kr/inv		Snitt R9 2022: 913 kr/inv	

Målområde: Verksamhet

Kommunövergripande mål: En organisation med hög produktivitet och effektivitet

Nämndmål	Nämndindikator	2022	2023	Riktning 2024	Riktning 2025
En organisation med hög produktivitet och effektivitet	Utredningstid barn och unga SoL/LSS ¹¹ Median, antal dagar	IFO 120 LSS 259	IFO 117 LSS 205	Minska	Minska
En organisation som upptäcker och förhindrar välfärdsbrott	Antalet anmälda brott	0	Augusti: 0	Öka	Öka

⁸ Kolada ID N35001

⁹ Kolada ID N33022

¹⁰ Kolada ID N33009

¹¹ Avslutade utredningar iFo, anmälan ansökan annat sätt 0- 20, samt LSS, helår 2022 och tom 4/8 för 2023.

Målområde: Medarbetare

Kommunövergripande mål: *Linköpings kommun är en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning*

Nämndmål	Nämndindikator	2022	2023	Riktning 2024	Riktning 2025	
Goda arbetsplatser <i>Varje medarbetare känner arbetsglädje och stolthet samt har inflytande och möjlighet att utvecklas.</i>	*Total sjukfrånvaro, %	5,7	5,0	minska	minska	
	Män	4,8	3,6	bibehålla	bibehålla	
	Kvinnor	5,8	5,2	minska	minska	
	*Andel heltidsanställningar, %	98,0	98,4	öka	öka	
	Män	93,0	96,3	öka	öka	
	Kvinnor	98,7	98,7	öka	öka	
	*Jämställdhetsindex (JämiX)	122	111	öka	öka	
	*Attraktiv arbetsgivarindex (AVI)	97	119	öka	öka	
	Hållbart chef- och ledarskap <i>Varje chef leder och utvecklar sina verksamheter mot uppsatta mål med mod, engagemang och mänsklighet.</i>	*Hållbart medarbetarengagemang (HME)	71	70	öka	öka
		*Chefsindex	i.u	58	öka	öka
Nya vägar för kompetensförsörjning <i>Utveckling av den digitala medarbetaren, ett ansvarstagande för ett livslångt lärande och ett aktivt arbete med professionsanalyser för rätt använd kompetens skapar nya vägar för kompetensförsörjningen.</i>	*Avgångsålder pension	64,4	64,0	öka	öka	
	Män	64,0		öka	öka	
	Kvinnor	64,4		öka	öka	
	*Antal arbetsmarknadsplatser	0,7	0,5	öka	öka	
	Personalavgångar externt %	10,8	10	minska	minska	

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommungemensamma

1. Samtliga nämnder ska fortsätta arbetet med civil beredskap (totalförsvarsplanering och kommunens krigsorganisation).
2. Samtliga nämnder ska inom ramen för sitt basuppdrag vidta åtgärder och intensifiera arbetet för att minska och motverka strukturella orsaker till segregation.
3. Samtliga nämnder ska inom ramen för sitt basuppdrag bidra till samordningen av kommunens trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder.
4. Samtliga nämnder ska i enlighet med politiska styrdokument prioritera, avsätta resurser och genomföra åtgärder inom ekologisk hållbarhet.
5. Samtliga nämnder ska vidta och genomföra åtgärder i enlighet med arbetsmarknadsprogram med handlingsplan.
6. Samtliga nämnder ska vidta och genomföra åtgärder i enlighet med näringslivsprogrammet fokusområden.
12. Samtliga nämnder ska där det är möjligt ställa sysselsättningskrav i upphandlingar som innebär att leverantören avsätter anställningar för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.
13. Samtliga nämnder ska i samverkan med kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden införa 500 nya arbetsmarknadsplatser inom kommunkoncernen. Bland platserna ska praktik och ökade anställningsmöjligheter för personer med funktionsnedsättning säkerställas.
14. Samtliga nämnder ska eftersträva att finansiera mer verksamhetsutveckling och fler utvecklingsprojekt med extern finansiering, exempelvis genom finansiering från EU:s fonder och program för projekt som ligger i linje med kommunens strategiska utvecklingsområden.
38. Samtliga nämnder ska prioritera avtalsuppföljning utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv för att säkerställa att verksamheten kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav och för att förebygga välfärdsbrottslighet samt fusk och oegentligheter.
39. Samtliga nämnder ska öka användandet av digitaliseringens möjligheter för förbättrad service till medborgare samt fortsatt verksamhetsutveckling och effektivisering.
42. Samtliga nämnder ska utifrån perspektivet friskfaktorer vidta åtgärder i syfte att stärka chefers förutsättningar, minska personalomsättningen och minska sjukfrånvaron.

Nämndspecifika

18. Arbetsmarknadsnämnden, bildningsnämnden och social- och omsorgsnämnden ska vidta åtgärder för att öka genomströmningen inom respektive verksamhet (gymnasieskola, vuxenutbildning, SFI, LSS).
23. Barn- och ungdomsnämnden, social- och omsorgsnämnden och äldre- och vårdnämnden ska säkerställa att medarbetare har nödvändiga språkkunskaper för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.
29. Social- och omsorgsnämnden och äldre- och vårdnämnden ska på sikt införa undersköterska som lägsta utbildningsnivå inom vård- och omsorgsnära arbete.
30. Social- och omsorgsnämnden ska åtgärda problemet med långa handläggningstider inom särskilt barn och unga samt LSS.

31. Social- och omsorgsnämnden ska utveckla och utöka kommunens familjeprogram och föräldrastödskurser med syfte att stärka föräldrarollen. Ett större fokus ska också läggas på att nyanlända, i synnerhet personer som beviljats uppehållstillstånd av asylskäl, går en föräldrautbildning.

32. Social- och omsorgsnämnden ska säkerställa att kommunen har insatser för att förhindra att barn och unga inte hamnar i kriminalitet och att avhopparverksamheten är dimensionerad utifrån behov.

33. Social- och omsorgsnämnden ska genomföra en översyn av daglig verksamhet för att säker ställa att insatser och utbud motsvarar behovet.

34. Social- och omsorgsnämnden ska utveckla samarbetet med krögare och restaurangägare för en narkotikafri krogmiljö.

Uppdrag från nämnden

Social- och omsorgsnämnden ska gemensamt med överförmyndarnämnden utvärdera befintliga metoder för rekrytering av frivilliga resurser samt utveckla och effektivisera rekryteringen.

Nämndens verksamhet

Verksamhetsstyrning

Kommunallagen reglerar formerna för den kommunala demokratin. Verksamheterna för socialtjänst regleras genom olika speciallagar. Kommunfullmäktige beslutar om prioriteringar för social- och omsorgsnämnden som i sin tur ansvarar för att driva en effektiv verksamhet inom sitt uppdrag utifrån lagstiftning, kommunövergripande mål, reglemente, styrdokument och ekonomiska förutsättningar.

Den politiska viljeinriktningen uttrycks till social- och omsorgsnämnden genom kommunövergripande mål, strategiska utvecklingsuppdrag och prioriterade styrdokument samt genom nämndmål och nämndindikatorer. Mål- och verksamhetsstyrningen ska stödja verksamheternas arbete att nyttja resurserna effektivt och att tillhandahålla tjänster med god kvalitet.

Nämnden följer upp och analyserar sin verksamhet i förhållande till beslutad budget och rapporterar utvecklingen av internbudgeten med fokus på ekonomi, verksamhet, kvalitet och personal till kommunstyrelsen. Syftet är att säkerställa att verksamhetens resurser används till det som avsetts, få god ekonomisk kontroll och att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar. Uppföljningen genomförs i form av månadsrapporter, delårsrapporter och verksamhetsberättelser.

Ekonomistyrning

Ekonomistyrning är en del i det totala styrsystemet och handlar, liksom all styrning, om att påverka agerandet i en viss önskvärd riktning. Reglerna för ekonomistyrningen ska uppmuntra till ett sunt ekonomiskt agerande. Det innebär till exempel att alla ekonomiskt ansvariga ska handla med kommunens bästa för ögonen, något som kan medföra att nyttan för den totala ekonomin ibland måste gå före den enskilda enhetens bästa.

Budgeten är det viktigaste instrumentet för styrning av nämndens verksamhet. En förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är att nämnden klarar att bedriva verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten. En ekonomi i balans kräver kontroll på kostnader. Det är en förutsättning för att nå målen med de medel och resurser som finns tillgängliga. För att kunna bedriva en bra verksamhet förutsätts att det finns en god ekonomistyrning på alla nivåer. Som underlag för styrningen gör nämnden kostnads- och kvalitetsjämförelser med andra organisationer och inom den egna organisationen. En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop,

utan innefattar även ett krav på att pengarna används till rätt saker och att de nyttjas på ett effektivt sätt.

De finansiella mål som Linköpings kommun definierat för god ekonomisk hushållning gäller även för social- och omsorgsnämnden, det vill säga kostnadseffektiv verksamhet samt hållbar ekonomi för att värna kärnverksamheten.

Personal

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Antal tillsvidareanställda	425	425	425	425	425	425	425	425
Total sjukfrånvaro	5,7	5,0	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Externa personalavgångar %	10,8	10	9	8	7	7	7	7

Planer och program

Internkontroll

Underlaget för internkontrollplanen 2024 är erfarenheter från 2023 års internkontroll, övriga erfarenheter som påvisat risker i intern kontroll, erfarenheter från riskanalyser samt erfarenheter från genomlysningar och externa granskningar. Kontrollmoment 2023 som åskådliggör utmaningar kan komma att kontrolleras även under 2024. Framtagandet av internkontrollplan för 2024 inkluderar möte med internkontrollrepresentanter samt hela nämnden. Internkontrollplanen tydliggör risker och dess konsekvenser på ett tydligt sätt. Konkretiseringen av hur kontrollerna görs och av vem är inte angivet i förslaget utan planeras av förvaltningsledningen under hösten.

10 årig lokalförsörjningsplan

Under de kommande åren väntas en tillökning av 1-2 boenden per år och är den förväntade takt som nämnden behöver hålla för att tillgodose det behov som uppstår. Under 2024 kommer man att färdigställa och öppna två nya gruppboendestäder.

I takt med uppbyggandet av boenden jobbar förvaltningen med boendestrategi som kommer att påverka lokalförsörjningen i framtiden. Faktorer som kan minska behovet av nya bostäder är till exempel rehabiliterande och stödjande insatser i samband med lägre trösklar in på ordinarie bostadsmarknad, eller inrättande av träningsboende. Det pågår även ett offensivt arbete med att ge personer möjlighet att lämna bostad med särskild service.

Under våren 2023 har en utredning färdigställts gällande förutsättningar för att bedriva HVB för ungdomar i egen regi. Resultatet blir att öppna ett HVB för pojkar i egen regi med ca 7 platser. Lokalbehov finns från 2024 när verksamheten är inräknad i budget.

10 årig investeringsplan

Nämnden har inga större investeringar planerade, förutom den investering som kan tillkomma i och med flytt av kontor till Drottninggatan 45. Investeringar och förbättringar i lokaler görs av hyresvärd, vilket i de flesta fall är Lejonfastigheter, och finansieras via hyran.

Avgifter

Avgifterna inom Social- och omsorgsnämndens område handlar framförallt om avgifter för kost och boende. Avgifterna regleras enligt lagstiftning och särskilda regelverk i förhållande till inkomst. Avgifterna justeras årligen enligt olika principer till exempel index och prisbasbelopp. Beloppen för ovanstående avgifter är stabila.

Avgifter för tobak- och alkoholtillstånd justeras med längre tidsintervall. Under de senaste åren har det varit avgiftsbefrielse med anledning av pandemin.

	Utfall 2022, mnkr	Budget 2023, mnkr	Budget 2024, mnkr
Verksamhet			
Kost och boende	79	87	87
Tobak- och alkoholtillstånd	2,4	2,5	2,6

Uppföljning av privat utförare

Uppföljningar sker i enlighet med kvalitetsuppföljningsplan. Därutöver sker uppföljningar inför att ny upphandling ska genomföras.

Strategisk objektsplan 2024 (IT-styrning)

Den strategiska objektsplanen utgår ifrån de styrande dokumenten som påverkar förvaltningens inriktning på arbetet med digitalisering. Strukturen på målen utgår ifrån de fyra identifierade områdena i kommunens program för digital transformation. Inom vart och ett av dessa områden redovisas långsiktiga och uppföljningsbara mål. De fyra områdena är: 1) Ledning, styrning och organisation, 2) Digital service till invånare och näringsliv, 3) Digital arkitektur och säkerhet, samt 4) Tillgång till data och digital infrastruktur.

Den strategiska objektsplanen pekar på en ökad digitalisering och därmed successivt ökande förvaltningskostnader för de tjänster och lösningar som skapas. För att hålla takten i utvecklingsarbetet kommer det därför långsiktigt att krävas en ökande IT-budget för att möta medborgarnas och medarbetarnas förväntningar på attraktiva tjänster och en modern arbetsplats.

Det bör också nämnas att förutom den strategiska objektsplanen som pekar ut en riktning och övergripande prioritering, tas också en operativ plan fram under hösten som på aktivitets- och projektnivå beskriver arbetet under 2024 på detaljerad nivå. Den färdigställs strax innan årsskiftet.

Kompetensförsörjningsanalys 2024 med plan för 2025-2031

Kompetensförsörjningsanalysen visar tydligt att sektorn kommer att behöva vara innovativa för att fortsätta hitta nya vägar för att lösa kompetensutmaningen inom sektor. Nya lagförslag och utredningar visar att vi redan har en utvecklingstakt som är hög och intensiv och kommer påverka och utveckla nya arbetssätt. Det innebär ändå först och främst att vi fortsätter att erbjuda en god arbetsmiljö för medarbetarna så att de upplever att vi är en attraktiv arbetsgivare. Då skapar vi förutsättningar att rätt kompetens vill arbeta hos oss. Att också ligga i framkant med nya arbetssätt och att nyttja tekniken på ett sätt som underlättar arbetsbelastningen för medarbetarna och som ger ökad service till brukare/klienter attraherar också kompetens på ett bra sätt.